

Naar een intelligentere Euregio: ervaringen met grensoverschrijdende netwerkontwikkeling in de Euregio Rijn Waal in de periode 2002 tot en met 2004

Eindrapportage

De 'Intelligentere Euregio' - visieontwikkeling en eerste activiteiten

Vanaf 1999 wordt er in de Euregio Rijn-Waal systematisch samengewerkt binnen het beroepsonderwijs. Er wordt van begin af gezocht naar een gemeenschappelijke visie en methodiek. Men wil voorkomen dat er een veelvoud aan geïsoleerde of incidentele initiatieven ontstaat en bereiken dat de samenwerking van beroepsopleidingen doelgericht zal gebeuren. Een gerichte samenwerking tussen beroepsopleidingen zal ertoe kunnen leiden dat de arbeidsmarkt in het grensgebied beter zou gaan functioneren en dat er - op langere termijn - ook aanwijsbare positieve economische effecten zullen ontstaan.

Vanuit een gemeenschappelijke visie is het mogelijk andere belangrijke partijen te overtuigen van het belang van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van beroepsopleidingen en arbeidsmarkt.

De visie op euregionale samenwerking: naar een 'Lerende Euregio'

In de periode van 2000 tot 2002 wordt het concept 'lerende regio' ontwikkeld. In de projectperiode 2002 tot 2004 wordt het dit concept met succes toegepast in het project "naar een intelligentere Euregio". Het concept kan kort als volgt worden getypeerd: het is enerzijds het gevolg van globaliserings- en internationaliseringstendensen en anderzijds de noodzaak voor bedrijven om zich op regionale markten te handhaven door interactie en samenwerking met fysiek nabije partners: think global, act local. Het concept is de uitdrukking van de tanende betekenis van het nationale niveau ten gunste van het internationale en ten gunste van het regionale/lokale.

Kenmerken van een 'lerende regio' zijn:

- een gemeenschappelijk(e) doel en visie
- leren van elkaar
- benutten van de kennis van alle actoren
- fysieke nabijheid (bevordert uitwisseling van kennis)
- ondersteuningsstructuur (informatiebronnen / databanken)

De effectiviteit van een 'lerende regio' wordt bepaald door:

- wederzijds vertrouwen
- bottom-up benadering
- samenwerking met een langetermijn perspectief
- continue proces van feedback en evaluatie

- open, flexibele netwerken, waarin informatie uitwisseling en andere vormen van co-operatie centraal staan
- heldere, praktijknabije besluitvorming
- neutraal netwerkmanagement

Een lerend systeem in de Euregio Rijn-Waal

Het concept van 'lerende regio's' is juist voor de Euregio een uitdaging. De Euregio Rijn-Waal heeft de potentie om als 'lerende Euregio' een voorbeeldfunctie te krijgen. Grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van arbeidsmarkt en opleiding zijn onmogelijk zonder effectieve kennisuitwisseling. Méér kennis van de euregionale arbeidsmarkt en opleidingsstructuur is in toenemende mate aanleiding tot méér grensoverschrijdende activiteiten. De opbouw van een Euregionaal kennisnetwerk gebeurt door het evalueren en documenteren van recente en actuele samenwerkingsinitiatieven en het stimuleren van nieuwe initiatieven van grensoverschrijdende samenwerking. Het doel is een optimale formule te vinden voor de opbouw en bestendiging van een Euregionaal kennisnetwerk door te werken aan concrete uitwisseling en samenwerking.

De beschikbaarheid van kennis binnen de Euregio wordt bemoeilijkt door verschillen in nationale en regionale kennisstructuren en systemen die in de loop der jaren zijn geëvolueerd. Kenmerkend voor een functioneel Euregionaal kennisnetwerk is dat:

- gemeenschappelijke expertise wordt ontwikkeld over alle relevante kennisystemen in de Euregio op het gebied van arbeidsmarkt en beroepsopleiding;
- bij de actoren die deel uitmaken van het netwerk vaardigheden worden ontwikkeld om het netwerk te gebruiken én het aan veranderende omstandigheden en eisen aan te passen;
- er een geschikte systematiek wordt ontwikkeld waarmee stap voor stap kleine thematische activiteiten worden uitgevoerd die aansluiten bij de behoefte van categorieën gebruikers;
- de waarde ervan wordt ingezien door alle actoren hetgeen tot uitdrukking dient te komen in een gemeenschappelijke inspanning om het ontstane netwerk te onderhouden en te actualiseren.

Met andere woorden: de centrale kenmerken van het netwerk zijn *flexibiliteit en duurzaamheid*

In de periode 2002-2004 wordt er in het kader van het project 'naar een intelligentere Euregio ' gewerkt aan de intensivering van de samenwerking tussen scholen in het beroepsonderwijs.

Het in kaart brengen van het beroepsonderwijs in de Euregio Rijn-Waal

In de periode november 2002 t/m februari 2003 wordt een ronde gemaakt langs de scholen voor beroepsonderwijs in de Euregio Rijn-Waal. Het doel van deze rondgang is een beeld krijgen van belangrijke actuele ontwikkelingen binnen de scholen en te achterhalen wat de belangrijkste thema's zijn voor grensoverschrijdende samenwerking zijn in de komende periode. In een intensieve operatie worden alle scholen bezocht. Aan de Duitse kant gaat het om 20 Berufskollegs en aan de Nederlandse kant op 6 ROC's (met

de verschillende sectoren). Aan veel scholen wordt een tweede bezoek gebracht, omdat het blijkt dat het niet alleen belangrijk is om met het schoolmanagement te spreken, maar ook met vakdocenten.

Na de rondgang hebben alle scholen in de Euregio Rijn-Waal een digitale vragenlijst toegestuurd gekregen. Op basis van de nieuwe gegevens is de digitale landkaart van scholen voor beroepsonderwijs in de Euregio geactualiseerd. In de digitale landkaart is slechts de meest belangrijke informatie samengevat. De uitvoerige gegevens uit de vragenlijsten zijn verwerkt in een matrix. Deze matrix geeft de mogelijkheid snel een overzicht te krijgen van belangrijke gegevens van alle scholen.

Impressie van de rondgang langs de scholen

De bezoeken aan de scholen werden gezamenlijk uitgevoerd door de projectleiding van 'Naar een intelligentere Euregio' en van IBER (Informatiepunt Beroepsonderwijs Euregio Rijn-Waal). De bezoeken hadden vooral een voorlichtend karakter. De insteek was om alle scholen persoonlijk te vertellen wat de 'Intelligentere Euregio' en IBER voor hen kunnen betekenen. Daarnaast leverden de bezoeken veel inzichten op over wat er leeft binnen de verschillende scholen.

Zonder uitzondering waren alle scholen zeer positief over de achtergrondliggende gedachte van beide projecten. Het bleek dat sommige scholen nog weinig ervaring hadden met samenwerking binnen de Euregio. In andere gevallen bestond er al een traditie van samenwerking. Hier was het vaak leerzaam om te ervaren wat beperkingen en belemmeringen zijn voor intensievere samenwerking.

Opheffen van belemmeringen

De aanpak van de 'Intelligentere Euregio' maakt het mogelijk belemmeringen voor samenwerking op te heffen. Nadat de eerste stap in het kader van het project IBER is gezet in de vorm van uitwisseling van leerlingen, kan vervolgens gekeken worden waar aanknopingspunten zijn voor meer structurele samenwerking in kleine en grotere ontwikkelings- en vernieuwingsprojecten. Het is de ambitie van 'Naar een intelligentere Euregio' deze samenwerking in de vorm van projecten te stimuleren. Uit de inventarisatie bleek dat er tal van mogelijkheden voor samenwerking zijn.

Bekendheid geven aan nieuwe ideeën

Het blijkt dat scholen in een aantal gevallen heel interessante activiteiten ontwikkelen die door henzelf als heel gewoon worden ervaren. Met andere woorden: scholen weten vaak niet goed wat hun sterke kanten zijn, of wat hen aantrekkelijk maakt als potentiële partner bij samenwerking.

De Euregio: laagdrempelige internationalisering

Veel scholen hebben al jarenlang internationale contacten ontwikkeld met scholen die op grote afstand liggen. Langzaam maar zeker ontstaat het besef dat er ook een andere - minder spectaculaire vorm van internationalisering is: laagdrempelig, dicht bij huis, met eenvoudige contactmogelijkheden. Samenwerking in de Euregio is door de bereikbaar-

heid en directheid toch wel heel geschikt voor samenwerking bij vernieuwing en verbetering van het eigen onderwijs.

Systematiseren van ervaringen op een hoger plan

Gaandeweg de projectperiode werd duidelijk hoe belangrijk het is dat het projectmanagement de ervaringen samen met de direct betrokkenen evalueert en vervolgens op een hoger abstractieniveau conclusies worden getrokken samen met de vertegenwoordigers van alle scholen (bijvoorbeeld in de managementbijeenkomsten). Zo worden gemeenschappelijke kaders ontwikkeld en de basis gelegd voor een gemeenschappelijke strategie.

De conferentie op 13 mei 2003 – een belangrijke stap in een duurzaam proces

Op 13 Mei 2003 heeft in Kleef een conferentie plaats voor docenten en management van de scholen voor beroepsonderwijs in de Euregio Rijn-Waal. Deze conferentie legt de basis voor een meer structurele samenwerking tussen scholen aan beide kanten van de grens. Op de conferentie komen thema's aan de orde die zich het beste lenen voor samenwerking in de nabije toekomst. De conferentie is bedoeld als een werkbijeenkomst die zoveel mogelijk concrete resultaten en afspraken moet opleveren waarmee de scholen binnen de Euregio en het projectmanagement van de 'Intelligentere Euregio' vervolgens aan de slag kunnen.

Er hebben in totaal 190 personen deelgenomen aan de conferentie. Ongeveer 95% van de deelnemers waren docenten en schoolmanagers: de doelgroep voor wie de conferentie uiteindelijk bedoeld was. Alle scholen voor beroepsonderwijs in de Euregio Rijn-Waal waren vertegenwoordigd. Naast werkgroepen rond centrale thema's, heeft ook een 'Markt der Mogelijkheden' plaatsgevonden, waarbij elke school de kans kreeg zich aan de rest via een stand te presenteren.

Het primaire doel is om docenten en managers bij elkaar te brengen en kennis met elkaar te laten maken, zodat er commitment ontstaat en de drempels voor samenwerking worden verlaagd. Voor een groot deel is dit doel ook bereikt. Maar het wordt duidelijk dat de conferentie een eerste belangrijke stap is in een langdurig proces van naar elkaar toe groeien.

Na de conferentie – versterking van het scholennetwerk

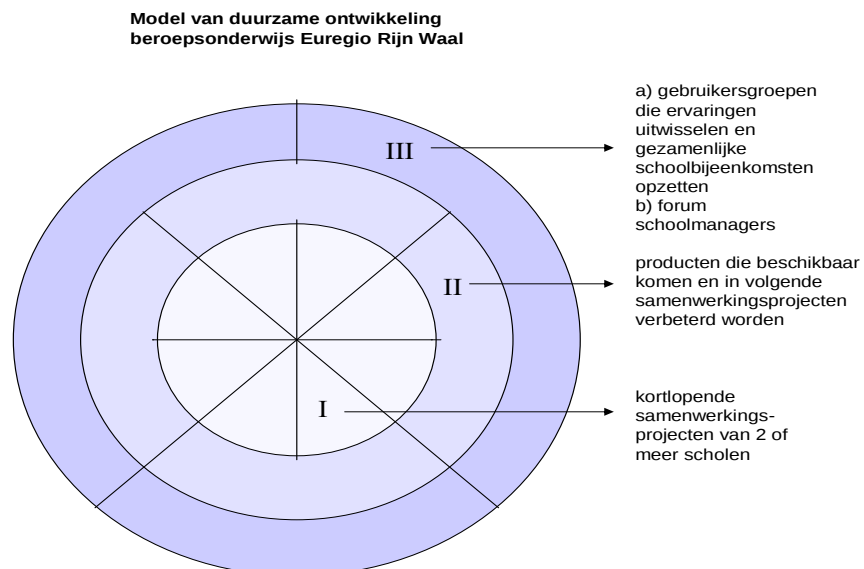
De conferentie heeft veel winst opgeleverd: men kan vaststellen dat er veel betrokkenheid is, er zijn veel persoonlijke contacten gelegd en men heeft ervaren welke mogelijkheden voor samenwerking er zijn. Na de conferentie is het vooral belangrijk deze winst te verzilveren door de juiste vervolgacties te ondernemen. Samen met de stuurgroep van de 'Lerende Euregio' wordt besloten dat het centrale uitgangspunt bij verdere actie moet zijn: *Werken aan kleine overzichtelijke samenwerkingsprojecten, maar wel binnen een duurzaam samenwerkingsverband.*

Er wordt gekozen voor dit uitgangspunt omdat de scholen slechts tijd en ruimte hebben voor bescheiden samenwerkingsprojecten. Dat brengt echter het gevaar met zich mee dat er geïsoleerde versnipperde initiatieven ontstaan, die niet leiden tot structurele samenwerking. Door een goede afstemming en begeleiding van deze projecten kunnen toch duurzame samenwerkingsrelaties ontwikkeld worden op een steeds hoger plan.

De samenwerkingsprojecten moeten *concrete producten* opleveren, die voor andere scholen en nieuwe samenwerkingsrelaties gebruikt kunnen worden.

Daarnaast is het belangrijk, dat docenten hun ervaringen uitwisselen en op een functionele wijze met elkaar in contact blijven. Dat gebeurt door het opzetten van *gebruikersgroepen*, die ervaringen uitwisselen en deelnemen aan euregionale scholingsbijeenkomsten. Deze gebruikersgroepen zijn georganiseerd rond bepaalde themagebieden zoals: e-learning en taalonderwijs.

Schematisch ziet het plan van aanpak als volgt uit.

Concrete samenwerkingsprojecten: voorbeeld 1

E-learning in de aanbidding

Aanleiding

Het idee voor dit project ontstond tijdens de conferentie "De intelligentere Euregio" op 13 mei 2003 in Kleef. Vertegenwoordigers van de afdeling Handel van het Graafschap College vertelden over hun ervaringen met E-learning. Het Graafschap College is lid van een consortium van ROC's die gezamenlijk E-learning materiaal ontwikkelen. Met dit materiaal wordt het grootste deel van de kwalificaties voor de handelsopleidingen gedekt. Verschillende Duitse BK's toonden grote belangstelling voor samenwerking op dit gebied. Na

de conferentie heeft de afdelingsmanager van de afdeling Handel van het Graafschap College, samen met het projectmanagement van "de intelligentere Euregio", dit idee verder uitgewerkt.

Doel van het project

Het doel is, om in de periode Januari 2004 tot Januari 2005 materiaal te ontwikkelen, dat in het begin van het schooljaar 2005 door enkele scholen als pilot zal worden uitgevoerd. Er moet lesmateriaal ontwikkeld worden, dat gebruikt kan worden voor Nederlandse leerlingen Detailhandel en voor Duitse leerlingen Einzelhandel. Het gaat om de gemeenschappelijke onderdelen van de deelkwalificatie Verkoop, dus de inhouden en competenties die verplicht zijn voor zowel Nederlandse als Duitse leerlingen.

Het materiaal omvat de volgende onderdelen:

- De gemeenschappelijke theoriecomponenten van de deelkwalificatie Verkoop en de Ausbildungsordnung Einzelhandel
- Praktijkopdrachten ter bevordering van de competentie in het voeren van verkoopgesprekken
- Projectopdrachten, die Duitse en Nederlandse leerlingen gezamenlijk uit kunnen voeren tijdens de uitwisseling of in de voorbereiding of verwerking via het Internet
- Oefenmodules ter bevordering van taalvaardigheid, met de nadruk op mondelinge uitdrukkingsvaardigheid en op vaktaal
- Richtlijnen voor de beoordeling van competenties in de beroepspraktijk.

Projectpartners

ROC Rijn IJssel, Arnhem

Graafschap College, Doetinchem

Berufskolleg am Wasserturm, Bocholt

Concrete samenwerkingsprojecten: voorbeeld 2

Communicatie over de grens

Aanleiding

De scholen voor beroepsonderwijs in de Euregio Rijn-Waal en Rijn-Maas-Noord leggen steeds meer contacten gericht op bezoeken over en weer en op uitwisseling van leerlingen en docenten. Daardoor wordt langzaam aan duidelijk, dat er behoorlijke taalbarrières zijn te overwinnen. Veel leerlingen hebben in het geheel geen kennis van de andere taal. Daarom is een effectieve voorbereiding nodig op ontmoetingen met jongeren en begeleiders uit het buurland. Er zou veel gewonnen zijn wanneer men de schroom zou overwinnen zich in de taal van het buurland uit te drukken. Verschillende scholen gaven aan dat ze behoefte hebben aan een taalmodule die het mogelijk maakt te oefenen in de taal van het buurland in de voorbereidingsfase van de uitwisseling en waarmee ook een eerste indruk kan worden verkregen van de cultuurverschillen en de kenmerken van de arbeidsomgeving in het buurland. De projectpartners zijn zich er terdege van bewust dat er intussen veel ervaringen en materiaal in het grensgebied aanwezig moeten zijn, waar-

van in een of andere wijze gebruik kan worden gemaakt, gericht op deze doelgroep. Het probleem is, dat er geen overzicht is van bestaande ervaringen en materialen.

Doel van het project

Het project heeft als hoofddoel het verschaffen van een overzicht van alle relevante, bestaande materialen en methoden voor de ontwikkeling van taalcompetenties en het verwerven van kennis van de cultuur van het buurland. Dit materiaal moet voldoen aan de volgende criteria:

- bruikbaar zijn voor jongeren zonder voorkennis van de taal van het buurland
- geschikt zijn voor het overdragen van inzicht in de culturele verschillen met het buurland
- gericht zijn op elementaire gesprekken met leeftijdsgenoten.

Projectpartners

ROC De Leijgraaf, Veghel
Berufskolleg Viersen, Viersen

Er wordt natuurlijk ook aandacht besteed aan de verspreiding van de bereikte resultaten. De website is vernieuwd en meer toegankelijk gemaakt voor de gebruiker. Deze wordt regelmatig voorzien van informatie over de laatste ontwikkelingen rond het project. Bovendien wordt er regelmatig een nieuwsbrief uitgegeven. In maart 2004 hebben twee bijeenkomsten plaatsgevonden die gericht zijn op de scholen voor beroepsonderwijs in de Euregio Rijn-Waal: één voor docenten Internationalisering en één voor het schoolmanagement. In mei 2004 werd een bijeenkomst georganiseerd voor het landbouwonderwijs aan beide kanten van de grens om te kijken welke mogelijkheden voor samenwerking er op dit gebied zijn.

De schoolmanagers moeten elkaar ook ontmoeten en daarvoor is een *forum* een geschikt medium: Er vinden twee managersbijeenkomsten plaats op 10 Maart 2004 in Wijchen (NL) en op 14 April In Duisburg (D) .

Nieuwe initiatieven

Inmiddels wordt duidelijk dat de activiteiten van het netwerk van scholen voor beroepsonderwijs zich niet beperken tot uitwisseling van docenten en leerlingen. In toenemende mate gaat het om initiatieven die leiden tot verbetering van het opleidingsaanbod, iets dat van groot belang is voor de euregionale economische ontwikkeling.

Initiatieven tot het gemeenschappelijk benutten van opleidingsinfrastructuren over de grens

Het projectmanagement komt in gesprek met verschillende duo's van partnerscholen, om het benutten van de opleidingsinfrastructuren te optimaliseren door leerlingen in de grensstreek uit te wisselen. Zo ontstaat er een onderzoek naar samenwerking tussen de sector Techniek van ROC Nijmegen en Berufskolleg Kleef. Docenten van de scholen bezoeken elkaars praktijkafdelingen om te zien welke nieuwe opleidingsmogelijkheden daar kunnen worden gecreëerd. Er zijn initiatieven gepland om na te gaan in hoeverre agrari-

sche opleidingen - waarvan we weten dat enkele met sluiting worden bedreigd – door grensoverschrijdende gemeenschappelijke benutting van voorzieningen het palet van opleidingen in stand kunnen houden.

Samenwerking bij het ontwikkelen van nieuwe opleidingen

Aan beide kanten van de grens worden de onderwijsinstellingen geconfronteerd met nieuwe kwalificatiestructuren en de noodzaak daaraan invulling te geven. Er ontstaan initiatieven op het gebied van Mechatronica, Beveiliging en Mediatechnologie om samen te gaan werken bij het ontwikkelen van nieuwe opleidingen.

Integratie van de Intelligentere Euregio' met andere initiatieven in het grensgebied

In 2003 neemt de VIHk, de vereniging van IHK's in Nordrhein-Westfalen, het initiatief voor een *competentiecentrum Nederland – NRW*. ROC Nijmegen wordt uitgenodigd aan het project deel te nemen. Dit initiatief wordt beschouwd als een belangrijke doorbraak in de samenwerking binnen de Euregio. In dit competentiecentrum moet de basis gelegd worden voor een systematiek waardoor de competenties van beroepsbeoefenaren kunnen worden vastgesteld. Dit is van groot belang voor bedrijven die gebruik willen maken van de deskundigheid van medewerkers uit het buurland. Dit betekent dat er in de toekomst een mogelijkheid is competenties transparant te maken waardoor de euregionale arbeidsmarkt veel beter zal kunnen gaan werken. Het nieuwe competentiecentrum zal gebruik maken van het netwerk van de 'intelligentere Euregio'. Inmiddels wordt door de enthousiaste reacties uit de kring van CWI's / Bundesagenturen für Arbeit en de Kamers duidelijk dat een dergelijk centrum in een behoefte zal gaan voorzien.

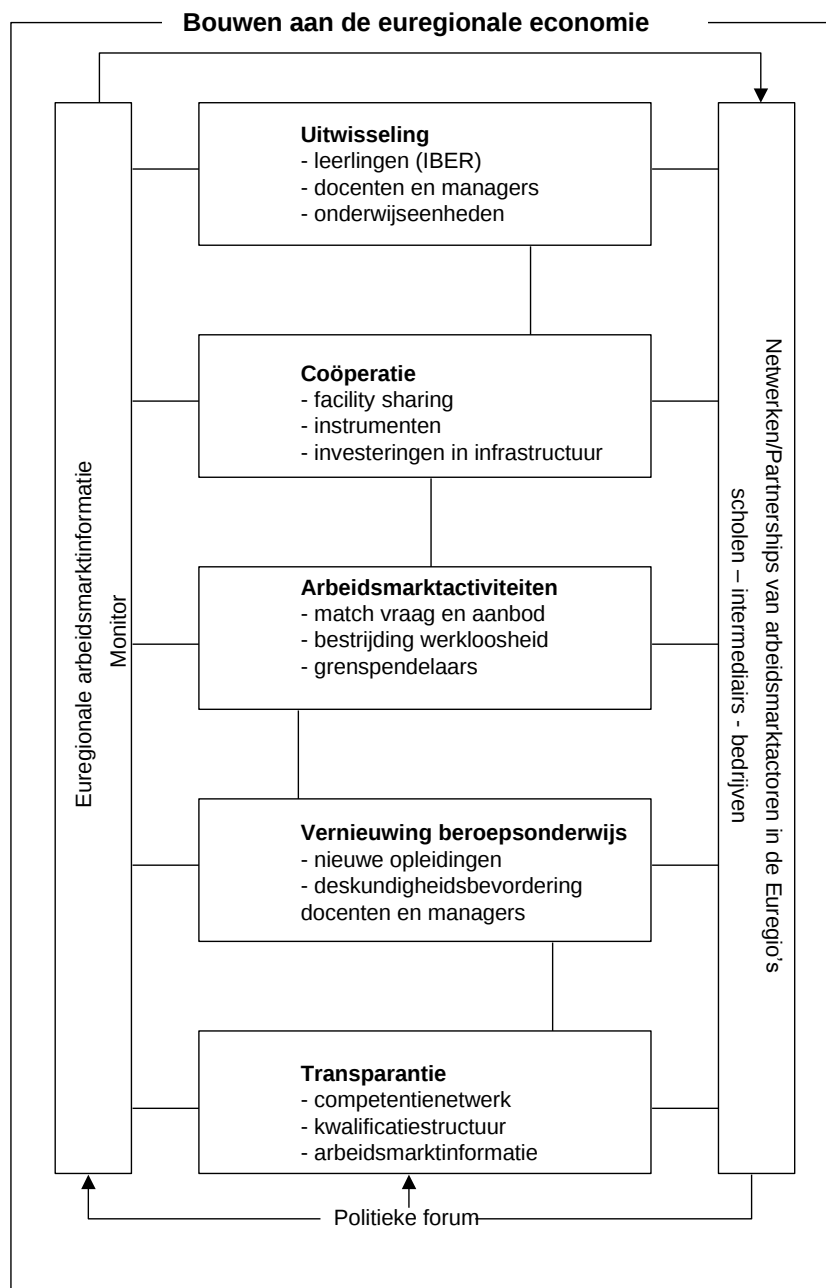
Verspreiden van de ervaringen van de 'intelligentere Euregio'

In de afgelopen jaren zijn er enkele initiatieven geweest voor grensoverschrijdende samenwerking van scholen in de Euregio's Rijn-Waal en Rijn-Maas-Noord.

Deze twee Euregio's gaan steeds intensiever samenwerken. Ook de het netwerk van de 'Intelligentere Euregio' zal zich vanaf 2005 op beide Euregio's richten. Inmiddels wordt duidelijk dat een aantal initiatieven op het gebied van beroepsonderwijs en aansluiting op de arbeidsmarkt het belang van de eigen Euregio overstijgen. Het is de bedoeling om met de bestaande netwerken op het terrein van beroepsonderwijs en arbeidsmarkt die in de loop der tijd binnen de Euregio's zijn ontstaan ervaringen en kennis uit te wisselen. Daarbij moet het gaan om: initiatieven die Euregionaal ontwikkeld zijn maar over het hele grensgebied kunnen worden benut (zoals het competentiecentrum dat met de VIHk opgezet wordt) of initiatieven die succesvol zijn en overgenomen kunnen worden in andere Euregio's.

Naar een agenda voor beroepsonderwijs en arbeidsmarkt in de Euregio

Een belangrijke activiteit binnen het project "Naar een intelligentere Euregio" is het stimuleren van meer synergie gericht op de toekomst van de arbeidsmarkt en het beroepsonderwijs in de beide Euregio's. Onderstaande figuur (figuur 1) geeft daarvan een schematische voorstelling.

Figuur 1 Bouwen aan de euregionale economie

Bij de grensoverschrijdende activiteiten zal voor een deel worden voortgebouwd op reeds lopende activiteiten en voor een andere deel bestaan uit nieuw op te starten kernactiviteiten. In randvoorwaardelijke zin zal parallel aan en in samenhang met de ontwikkeling en uitvoering van de concrete (arbeids)marktactiviteiten de komende jaren onder de noemer van het 'Verder bouwen aan de Intelligentere Euregio' invulling worden gegeven aan het concept van de 'Lerende Euregio' en de uitvoering van de euregionale arbeids-

marktmonitor als basiselementen van een geïntegreerde aanpak. Dat zal nadrukkelijker dan voorheen geschieden vanuit het perspectief de eerder beschreven kansen van de betrokken grensstreken en hun bewoners, i.c. het versterken van de euregionale economie en arbeidsmarkt, en het verruimen van de mogelijkheden voor het MKB (stimuleren van grensoverschrijdende bedrijfsactiviteiten).

Afronding van het project : naar een intelligentere Euregio: de managementconferentie in Duisburg bij Thyssen Krupp.

Op 14 April 2005 wordt ter afsluiting van het project "naar een Intelligentere Euregio" een managersconferentie gehouden bij Thyssen Krupp in Duisburg. Aan deze conferentie nemen 55 Nederlandse en Duitse managers van scholen voor beroepsonderwijs deel. Hier werden conclusies getrokken uit de ervaringen uit de afgelopen projectperiode en initiatieven geschetst voor de komende jaren.

In de komende jaren zal de 'Intelligentere Euregio' verder worden uitgebouwd en zal het ambitieniveau worden verhoogd. Daartoe is in overleg met een aantal partijen op de arbeidsmarkt een project omschreven dat de naam draagt: 'Bouwstenen voor de euregionale economie'. Dit nieuwe project heeft een driedelig doel. Allereerst stelt het project zich tot doel om een wezenlijke bijdrage te leveren aan het stimuleren van de euregionale bedrijvigheid, c.q. het verstevigen van de euregionale economie. In de tweede plaats richt het zich op het realiseren van een zichzelf continu aanpassend kennisnetwerk in de Euregio Rijn-Waal en euregio rijn-maas-noord ter versterking van samenhangen tussen ontwikkelingen op de (arbeids)markt en binnen de scholingsstructuur. In de derde plaats richt het project zich op het ontwikkelen, evalueren en optimaliseren van de daarbij gevolgde methodologie.

Wat betreft het beroepsonderwijs zal de aandacht geconcentreerd zijn op het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe grensoverschrijdende initiatieven voor opleidingen die direct bij zullen dragen aan de economische ontwikkeling. Daarnaast zal een groter accent gelegd worden op de deskundigheidsbevordering van docenten en er zal een initiatief komen gericht op de professionalisering van het management van de opleidingen. Bovendien zullen bredere grensoverschrijdende samenwerkingsnetwerken worden ontwikkeld. Daarbij wordt geput uit leerervaringen die binnen de 'Intelligentere Euregio' en andere projecten zijn opgedaan met het concept van lerende regio's . Eén van die leerervaringen wijst in de richting van de noodzaak van het bundelen van complementaire kennis in de te vormen netwerken. Voor de 'Intelligentere Euregio' betekent dat een uitbreiding van de (bestaande) grensoverschrijdende netwerken van scholen voor beroepsonderwijs met bedrijven, met arbeidsmarktpartijen en regionale overheden.

Forumfunctie

In de projectperiode van de 'Intelligentere Euregio' wordt een uitbreiding gerealiseerd van de (bestaande) grensoverschrijdende netwerken van scholen voor beroepsonderwijs met bedrijven, met arbeidsmarktpartijen en regionale overheden. Er worden relaties en verbindingen gelegd met partnerorganisaties op het terrein van onderwijs en arbeidsmarkt: KvK, IHK, Gemeente Nijmegen etc. Dit forum dient als draagvlak om de Euregio

op de agenda te zetten. Een aantal cruciale relaties zijn geïntensiveerd: met de Kamers van Koophandel en de IHK's en Handwerkskammer, met de gemeente Nijmegen en Arnhem en met het Ministerie van Economische Zaken in Den Haag. Van het grootste belang blijkt de relatie met de Bezirksregierung in Düsseldorf. Allerlei beperkingen die de Duitse Berufskollegs ervaren in de samenwerking blijken oplosbaar nu nauw wordt samengewerkt met de Bezirksregierung.

Tot slot

Het project "naar een intelligentere Euregio" begon als een initiatief dat zich vooral richtte op het stimuleren van de uitwisseling tussen opleidingen. We hebben vastgesteld dat die uitwisseling en samenwerking goed op gang is gekomen. Positief is vooral dat de samenwerking zich nu steeds meer uitbreidt tot terreinen waarvoor het beroepsonderwijs van direct belang is: de bedrijven en de regionale arbeidsmarkt. Het project "Naar een intelligentere Euregio" blijkt daarbij steeds meer te gaan functioneren als een aanjager van en een intermediair tussen initiatieven in de Euregio. Een van de taken van dit project in de komende jaren zal dan ook vooral zijn: bestaande initiatieven bundelen en meer synergie en transparantie scheppen tussen de partijen op de terreinen van beroepsopleiding en arbeidsmarkt. De positieve resultaten van het project zijn ontstaan in een periode dat de regionale overheden – met name enkele grote gemeenten – het belang van de Euregio steeds meer gaan inzien. De tekenen zijn gunstig voor een verdere consolidatie van samen werken én leren in de Euregio.